

Lecțiile de canto prin mijloacele electronice de comunicație, o controversată abordare a învățării tehnicii vocale / Singing Lessons Delivered with the Help of Electronic Means of Communication – a Controversial Approach to Teaching Vocal Skills

Dana Sorina CHIFU

Universitatea de Vest din Timișoara, Facultatea de Muzică și Teatru /
West University of Timișoara, Faculty of Music and Theatre
dana.chifu@e-uvr.ro

Ion Alexandru ARDEREANU

Universitatea de Vest din Timișoara, Facultatea de Muzică și Teatru /
West University of Timișoara, Faculty of Music and Theatre
ionut.ardereanu@e-uvr.ro

REZUMAT

Una din caracteristicile progresului societății umane în ultimii treizeci de ani este avântul luat de informatizare. Aceasta încearcă să-și găsească modalități de manifestare în toate aspectele vieții omenești și reprezintă cu siguranță un lucru pozitiv. Există însă unele situații în care informatizarea nu poate înlocui vechile metode, rolul ei trebuind limitat la a le sprijini pe acestea. Lucrarea de față analizează unul din aceste cazuri, în care informatizarea trebuie folosită cu prudență, anume acela al lecțiilor de canto predate prin mijloace electronice de comunicație, fără un contact direct între profesor și student.

CUVINTE CHEIE

Instrument virtual, flaut, timbru, registru timbral, analiză spectrografică.

Ultimele trei decenii ne-au făcut martorii unui avânt deosebit de important, consistent și susținut al informaticii, aceasta fiind una din dovezile progresului de netăgăduit al societății omenești. Datorită acestei stări de fapt, este firesc ca informatizarea să încerce să-și pună amprenta asupra tuturor componentelor vieții omului; dacă acest lucru este mai mult decât salutar în majoritatea cazurilor, contribuind la o mai profundă înțelegere a anumitor aspecte, există totuși anumite domenii de activitate unde informatizarea creează semne de întrebare asupra eficienței sale. Trebuie specificat dintru început că această lucrare nu se dorește a fi o contra-apologie a informatizării, ci din dimpotrivă, o încercare de a contracara anumite aspecte negative ce decurg dintr-o utilizare eronată a acesteia, făcută în vederea obținerii maximului de eficiență al ei, ca suport al metodei și nu metodă în sine.

În acest context ne propunem analizarea, din perspectiva profesorului de canto, a unei tendințe destul de răspândite în ultimii ani, și anume predarea tehnicii vocale prin intermediul mijloacelor electronice de comunicație (cum ar fi de exemplu programul Skype), de cele mai multe ori fără a exista un contact direct între student și profesor, aceștia fiind chiar din colțuri diferite ale lumii.

ABSTRACT

One of the main features of human society's progress in the last thirty years is the development of technology. All walks of life have been influenced by new technology and we consider this to be a positive thing. Nevertheless, there are certain situations in which technology cannot replace the old methods, but only support them. This paper analyses one of those particular cases when technology should be used with care, namely the singing lessons which are taught through electronic means of communication, without a direct contact between teacher and student.

Keywords

Vocal technique, singing voice pedagogy, musical pedagogy, electronic means of communication.

During the last three decades Informatics has developed consistently, marking the progress of human society. Thus it is only natural that the new technology has left its mark on every aspects of life; while this process of technologization may be more than welcome in the majority of cases, there are certain domains where its efficiency is questionable. Here we have to point out that this paper is by no means a counter-apologia for using the new technologies, but on the contrary, it is an attempt to counteract only certain negative aspects which derive from an inappropriate use of those technologies, made in order to obtain the maximum efficiency out of them, as a support for the old methods, and not as methods in themselves.

Within this context we set out to analyse, from a singing teacher's point of view, a fairly well known tendency in the last few years, namely teaching vocal technique through electronic means of communication (for instance the Skype programme), in the majority of cases without a real, direct contact between teacher and student (they could be even from different parts of the world).

Before we get into the depth of the situation, we wish to specify a few things related to what one could name, albeit extravagantly, singing sociology. We use this term because singing is maybe the best known form of music

Înainte de a studia această problemă, dorim să precizăm câteva lucruri legate de ceea ce am putea numi, cu riscul asumat al unui termen mai extravagant, sociologia cântului. Utilizăm acest termen deoarece cântul reprezintă poate cea mai cunoscută formă nu doar de muzică, ci de artă în general. Încă de la sânul matern și uneori, ca mijloc de alinare, până în ultima clipă a vieții, cântul însoțește omul în pelerinajul său pământesc. Practicat deci pe scară largă, de aproape toată lumea, sub un aspect mai amatoricesc sau din contră, profesionist, cântul suscită un interes direct proporțional cu măsura prezenței sale în viețile noastre, iar din această cauză, dorința de a ști cânta se poate regăsi în năzuințele unui număr impresionant de oameni.

Un alt factor social de mare impact, ce s-a manifestat puternic în ultimii ani, îl constituie concursurile de voce organizate de televiziuni. Importate din Statele Unite în Europa occidentală și, ulterior, de aici în țara noastră, aceste concursuri nu doar că oferă premii substanțiale în bani, ci și mirajul celebrității, indus de falsa idee că orice om cu o voce frumoasă și puțină muncă (în cadrul etapelor concursului, membrii juriului deseori laudă *fantasticele* progrese făcute de concurent de la o săptămână la alta) poate ajunge să practice muzica vocală la un nivel înalt într-un timp scurt.

Neînțelegerea acestui fenomen, ci mai degrabă a inversului său, alimentează această tendință răspândită de a învăța, măcar la un nivel mediu, cântul. În mod firesc și în virtutea celor enunțate, de la această stare de fapt până la ideea unora de a preda canto în mod exclusiv prin intermediul mijloacelor electronice nu a mai fost decât un singur pas.

Apreciam că ideea în sine nu este rea, viitorul învățământului prevestind deja o mutare a acestuia din clasa sală de curs înspre spațiul virtual însă, cu toată evoluția tehnicii, ne permitem să apreciem că lecțiile de canto sunt încă departe de a putea fi implementate în spațiul virtual în condiții optime de performanță.

Pentru a argumenta această opinie, vom analiza în cele ce urmează fenomenul și viabilitatea sa din perspectiva a trei mari factori: cel tehnic (legat de aparatura folosită), cel anatomic (legat de posibilitățile și limitările corpului uman), respectiv cel psihologic (legat de latura perceptivă și afectivă a actului didactic).

În ceea ce privește dimensiunea tehnică a actului educativ, se poate observa studiind ofertele de acest gen că, în cele mai multe cazuri, se pune un foarte mare accent pe utilizarea atât de către profesor cât și de către student a unei aparaturi audio - video (deopotrivă de captare cât și de redare) de ultimă generație. Este adevărat că actuala tehnologie de tip *HD - High Digital* permite înregistrări și transmisiuni de o claritate extraordinară, însă actul învățării cântului presupune perceperea unui ansamblu de senzații ce încă nu poate fi redat cu acuratețe de mijloacele de comunicație. Acest ansamblu este legat în primul rând de armonicele superioare ale sunetului (vocii în cazul nostru) ce sunt redade fie distorsionat, fie limitat de către mijloacele de comunicație moderne. Nu este suficientă - în cazul celor care doresc să deprindă cu adevărat arta cântului - existența unui control relativ al sunetului, nesiguranța fiind mascată în spatele unei calități native a acestuia; una din cele mai importante activități ale profesorului de

and of art in general. From mothers who soothe their children, to the last moments of living, singing accompanies people throughout their lives. Thus we can claim that virtually everybody practices singing, from amateurs to professionals and that singing maintains a high level of interest in all peoples' lives and this is why the wish of knowing how to sing well may be found in a very large number of persons.

Another social factor with a great impact in the last few years is represented by the singing contests organized by televisions. Having been imported from the USA to Western Europe and then to our country as well, these contests offer not only great amounts of money as prizes, but also the mirage of celebrity, conveyed by the false idea that any person with a nice voice and a bit of work (the members of the jury often praise the *extraordinary* progress made by the contestants from one stage of the contest to another) can attain a high level of vocal performance in a short period of time (usually these contests last for six months or so).

Misunderstanding this phenomenon or rather of its reverse process fuels this widely spread desire of learning how to sing, at least at a medium level. From this reality to the idea of teaching singing exclusively through electronic devices was just a step.

We consider that this idea is not bad at all, since the future of learning directs towards the virtual space to the detriment of the classroom but we also need to point out that even though technology is so advanced, we are far away from being able to deliver singing lessons over the Internet in optimal conditions.

In order to bring arguments to this theory, we will analyse this phenomenon and its viability from the point of view of three main factors: the technical one (related to the devices used), the anatomical one (related to the possibilities and the limitations of the human body) and the psychological one (related to the perceptive and the affective side of the teaching act).

In what regards the technical dimension of the teaching act, in most offers of this type it is required that both the teacher and the student use high-tech devices for sending and receiving audio-video formats. It is true that the HD – High Digital technology allows for recordings and broadcasting of a very high quality but the act of learning how to sing entails the perception of a multitude of sensations which cannot yet be reproduced accurately by the means of communication. These sensations include the superior harmonics of sound (voice, in this case) which are reproduced by the modern means of communication either distorted or limited. A relative control of the sound is not enough for those who want to learn how to sing at a higher level and the insecurities of the voice cannot be hidden even by a qualitative native singing talent; one of the most important activities of a singing teacher is that of teaching the student to master complete control over his/her voice, as a whole, and in this aspect, the superior harmonics play an essential role

canto este aceea de a-și deprinde studentul să posede un control absolut al sonorității vocii sale ca întreg, armonicile superioare jucând un rol esențial în estetica vocii. Dacă adăugăm faptul că însăși ideea de volum al vocii (ceea ce, fără a puncta în mod explicit, urmărim totuși ca scop important al lecțiilor de canto) este strâns legată de armonicile superioare ale acesteia și de sunetul său fundamental (Hogset 2004), lipsa contactului direct între profesor și student pune sub semnul întrebării unul din obiectivele principale ale învățării cântului. Experiența de la catedră ne aduce în postura de a preciza că la una din întrebările pe care le punem studenților noștri, și anume ce așteptări au de la cursul de canto, în cele mai multe cazuri se primesc următoarele trei dorințe ale lor ca răspuns: *Să cânt mai tare, Să cânt mai frumos (estetic), Să cânt mai ușor*. Apreciem deci că, datorită lipsei unui control exact pe armonicile superioare ale sunetului, actuala aparatură tehnică nu poate încă crea spațiul optim de a îndeplini prima dintre cele trei dorințe arătate mai sus.

În ceea ce privește nivelul denumit de noi *anatomic*, în care ne referim la partea efectivă de a deprinde actul cântului și comportamentul corpului uman în timpul acestuia, se remarcă din nou - în pofida stadiului actual avansat al tehnicii - neputința acesteia de a crea un cadru complet de desfășurare a cursului de canto. Joan Serra Ferrer (2001) spunea, referindu-se la actul de a preda cântul, că profesorul de canto nu educă mișcări ale mușchilor (care ne pot duce cu gândul la principiul prin care se creează înregistrările cu ședințe de aerobic, n.n.) ci vocea ca întreg; iar aceasta se formează în strânsă relație cu interesul deosebit pentru senzațiile resimțite de sunet la trecerea lui prin cavitățile rezonatoare. Datorită acestei nevoi de conștientizare a senzațiilor, pentru un bun profesor de canto, orice inflexiune nepotrivită a vocii, fie ea cât de scurtă ca durată sau slabă ca intensitate, constituie un indiciu cu privire la o mișcare incorectă produsă în aparatul fonator al studentului. Pentru a putea avea o asemenea precizie însă, necesitatea contactului față către față vorbește de la sine. Fără o conștientizare extrem de performantă a senzațiilor nu se poate ajunge la o emisie vocală făcută cu ușurință (al treilea deziderat al cursurilor de canto enunțat anterior) deoarece buna cunoaștere a acestora creează, în timp, experiența necesară în a putea doza efortul în conformitate cu realitatea obiectivă a actului vocal. În lipsa acestei experiențe actul cântului devine greoi datorită utilizării permanente a unei emisii bazate pe un efort supradimensionat.

În ceea ce privește dimensiunea psihologică a actului de a învăța cântul, avem în vedere întâi de toate remarcarea marelui Frederico Lamperti (1877), care în tratatul său de canto aprecia că vocea care nu transmite emoție, oricât de corectă tehnic ar fi, rămâne doar un țipăt.

Această dimensiune psihologică, privită din dubla sa perspectivă (necesitatea unei relaționări profesor - student pe de o parte, specifică și mult mai apropiată, datorată faptului că tehnica vocală se predă individual, respectiv necesitatea cultivării sensibilității artistice a studentului, pe de altă parte) reprezintă dimensiunea cea mai văduvită în cazul unei ore de canto desfășurate prin intermediul mijloacelor electronice de comunicație. Profesorul de canto este mai mult decât un simplu dascăl pentru studentul său, este mentor și are responsabilitatea de a-și

în the aesthetics of the voice. If we add to this the fact that the idea of voice volume in itself (which is another goal in singing lessons, even if not explicitly) is directly linked to the mastering of the superior harmonics, and not to its fundamental sound (Hogset 2004), the lack of direct contact between teacher and student questions a main goal in teaching singing. Our teaching practice reveals that the answers to the question “What expectations do you have from this singing course?” are more often than not three: “I expect to be able to sing louder, more beautifully (aesthetically) and more easily.” Therefore because of the lack of control over the superior harmonics of the voice, the present-day devices cannot create the optimal space for reaching the first goal – that related to singing louder.

In what regards the anatomic level, which is about the behaviour of the human body during the process of learning how to sing, one can notice again the drawbacks of technology to create a complete frame for a singing course. Joan Serra Ferrer (2001) said, referring to teaching singing, that the teachers do not teach muscle movement (just like in aerobics, we might say, n.n.) but the voice as a whole, which is formed in relation to the interest for the sensations of the sound when it passes through the resonator. Due to this need of becoming aware of the sensations, for a well trained singing teacher, any inappropriate inflexion of the voice is a clue for an incorrect movement in the student’s vocal tract.

In order to get to this precision it is necessary to have direct contact with the student. Without being fully aware of the sensations, one cannot reach the third goal mentioned by students, namely an easily made vocal emission. Knowing this creates, in time, the necessary expertise to measure the effort according to the objective reality of the vocal act. If this expertise lacks, singing becomes difficult because of the permanent use of an emission based on an oversized effort.

In what regards the psychological dimension of teaching how to sing, we have to take into consideration Frederico Lamperti’s remarks who said in his 1877 singing treatise that the voice which does not share emotion, no matter how good technically, remains only a scream.

This psychological dimension, regarded from its double perspective (the need for a teacher-student relation, which is a closer one due to the fact that singing has to be taught individually; and the need for educating artistic sensitivity), represents the most discarded dimension during a singing lesson delivered through electronic means of communication. Teachers of singing are more than simple teachers for their students, they are mentors and they have to take on this responsibility, not only in order to transmit information related to singing but also and even more so, in order to form the students’ personality. Teachers of singing have to build the students’ self confidence which is essential to their evolution on the stage. We believe that the special nature of this relation cannot be reproduced if a direct contact is

asuma această răspundere și a lucra susținut nu doar la transmiterea unor informații legate de cânt, ci și la personalitatea studentului. Profesorul de canto reprezintă prima instanță ce creează și clădește încrederea de sine a studentului, atât de necesară evoluției scenice. Apreciem că natura specifică a acestei relații este cu neputință de creat în lipsa unui contact direct, cel văduvit și aflat în pierdere fiind de fapt studentul.

Mai mult, referindu-ne la necesitatea ca tânărul artist să fie capabil să transmită emoții, să pună sentiment în ceea ce face, apreciem din nou importanța relației față către față prin prisma faptului că un bun profesor de canto va putea să ofere studenților săi și modele autentice de trăire artistică, ghidându-i astfel în dificilul domeniu al psihologiei interpretării muzicale; acest fapt însă necesită din nou acel tip de relație ce nu poate fi creat în mediul virtual, unde deopotrivă profesorul, cât și studentul se confruntă cu tendința creionării unei relații cât mai reci și limitate, bazate strict pe transmiterea informațiilor și care nu mai urmărește și modul în care acestea sunt percepute, impropriate sau aplicate în practică în mod consecvent.

Concluzionând, apreciem că tendința de a muta ora de canto în spațiul virtual, deși salutară ca intenție, este, cel puțin pentru acest moment, imposibil de pus în practică la un nivel optim datorită posibilității limitate a tehnicii actuale (chiar dacă ea este percepută ca avansată) precum și datorită tipului de relaționare între profesor și student specifică predării acestui domeniu, care cu greu poate fi transpusă în mediul virtual.

Fără a mai lua în calcul posibilitatea extrem de mare de a accesa serviciile unui „profesor de canto” aflat sub limita mediocrității și ascuns în cvasi-anonimatul mediului electronic, recomandăm celor interesați de a învăța cântul în mod exclusiv orele de canto desfășurate față către față. Rolul actualei tehnici poate cu adevărat îmbunătăți substanțial calitatea actului didactic prin audiții, vizionări de materiale video sau poze reprezentând elemente de anatomie sau interpretări de referință ale unor lucrări muzicale etc., însă acestea trebuie incluse în acea digitalizare utilizată ca mijloc educativ nu ca scop în sine ce trebuie atins cu orice preț.

not in effect, thus causing great losses to the student's vocal development.

Furthermore, if we are to refer to the student's capability of conveying emotions, of singing with all heart, we have to point out again the importance of the direct relation because a good singing teacher will be able to give the students authentic artistic emotions, guiding them within the difficult domain of musical performance psychology. But this requires a type of relation which cannot be reached in a virtual environment, where both the teacher and the student develop only a cold, distant relation, based on transmitting and receiving information.

In conclusion, we consider that the tendency of moving the singing lesson in the virtual space, even if remarkable in intention, is impossible, at least at the moment, because of the limited possibilities of the present technology, albeit advanced, to deliver in optimal conditions all that is necessary for a good Singing lesson and also because of the type of relation developed between the teacher and the student.

Without taking into consideration the possibility to access the services of a mediocre (or even lower) singing “teacher”, hidden in the quasi-anonymity of the electronic environment, we recommend that the persons interested in learning how to sing pursue this desire with face-to-face teachers. Present technology can substantially improve the quality of the teaching act through auditions, videos of reference performances, pictures with anatomy elements, but these have to be used as an educative means, not as an aim which has to be reached no matter what

BIBLIOGRAFIE / REFERENCES

- [1] Hogset, C. (2004), *Tecnica di Singing*, Perugia: Nuova Promusica Studim
- [2] Lamperti, F. (1877), *The art of singing*, London: Ricordi
- [3] Ferrer Serra, J. (2001), *Teoria y practica del Singing*, Barcelona: Empresa Editorial Herder

Instrumentul în educația muzicală– între tradiție și noile tehnologii / Instruments in Musical Education - Between Tradition and New Technologies

Diana Elena POP-SÂRB

Academia de Muzică „Gheorghe Dima” Cluj-Napoca / Academy of Music „Gheorghe Dima” Cluj-Napoca, România

diana.pop@amgd.ro

REZUMAT

Utilizarea instrumentelor muzicale tradiționale, dar și aparținând noilor tehnologii – percuție mică, instrumentul electronic – în activitățile de educație muzicală, determină creșterea calității învățării și a interesului pentru domeniul vast al muzicii. Această lucrare cuprinde prezentarea importanței utilizării instrumentelor tradiționale în educația muzicală, analiza funcțiilor principale ale instrumentului electronic (orga) precum și rezultatele unui chestionar aplicat în urma realizării unor activități muzicale cu copii de vârstă școlară mică.

Cuvinte cheie

Noile tehnologii, instrument muzical tradițional și electronic, proces-produs artistic, chestionar

INTRODUCERE

Muzica este un limbaj care comunică emoții, sentimente, idei, creează atitudini și stări, uneori fără corespondent lingvistic, apelând, la nivel primar, la latura emotivă a personalității umane. Pe de altă parte, omul este *sufocat* zilnic cu informații pe care le procesează cu ajutorul creierului, dar și al tehnologiilor moderne. Cele două laturi, afectivitatea și cogniția, sunt complementare în evoluția ontogenetică a omului, asigurând un echilibru în dezvoltarea personalității sale.

Pornind de la acest context, aparent, se inserează o discrepanță între muzică și tehnologie, între afect și rațional. O punte de legătură între cele două dimensiuni este reprezentată de mijloacele (surse sonore) care contribuie la apariția unui nou curent muzical, și anume muzica electronică. Această sintagmă este folosită pentru orice muzică mediată de instrumente și cu tehnologii electronice, cum ar fi *hammond organ*, chitara electrică și sintetizatoarele sau computerele. Termenul este folosit nu numai pentru muzica produsă electromecanic (orga), ce se caracterizează prin sonoritate electronică, ci și pentru sunetele electronice pure, obținute cu ajutorul unor instrumente acustice, simulate prin aparatură. Muzica electronică a evoluat spectaculos în timp, de la sfârșitul secolului al XIX-lea și până azi, mai ales în ultimele decenii, datorită evoluției avansate a științelor și tehnicii.

Spectrul larg al conceptului *noile tehnologii* (Tehnologiile Informatice și de Comunicație -TIC) invadează tot mai mult sfera educațională pentru ca

ABSTRACT

Using traditional musical instruments and new technologies - small percussion, electronic keyboards - in musical education increases the quality of learning and the interest in the vast field of music. This work is about the importance of using traditional instruments in musical education, the analysis of the main functions of an electronic instrument (keyboard) and presents the results of a questionnaire after musical activities with primary school children (6-9 years old).

Keywords

Notație muzicală, fișe de lucru, Sibelius, Finale

INTRODUCTION

Music is a language that communicates emotions, feelings, ideas, attitudes, and creates conditions, sometimes without a linguistic correspondence, appealing, at a primary level, to the emotional side of the human personality. On the other hand, humans are *choked*, daily, with information that they process using their brain as well as modern technologies. The two sides, affect and cognition, are complementary in the ontogenetic evolution of the human race, ensuring a balance in the development of their personality.

From this context, a gap emerges, apparently, between music and technology, affect and reason. A bridge between the two dimensions is represented by the resources (sound sources) that contribute to the emergence of a new music trend, namely electronic music. This term is used for any music mediated by instruments and electronic technologies such as the Hammond organ, the electric guitar, and synthesizers or computers. The term is used both for music produced electromechanically (keyboards), which is characterized by electronic sonority, and for pure electronic sounds, produced by acoustic instruments, simulated by devices. Electronic music has evolved dramatically over time, from the late nineteenth century until today, especially in recent decades, through the development of advanced science and technology.

The broad spectrum of the *new technologies* concept (information and communication technologies-ICT) increasingly invades the field of education, so that it may keep up to date with the developments in society and the

aceasta să beneficieze de o actualizare conform evoluției societății și intereselor elevilor. Este de datoria oricărui profesor să realizeze o analiză amănunțită a modului în care acestea pot pătrunde în educația muzicală, din prisma didacticii muzicale, cu rolul de a facilita procesarea informației, prelucrarea și transmiterea ei, pentru a asigura un climat de învățare care să țină pasul cu preocupările copiilor de azi.

Tehnologiile informatice și de comunicație utilizate în domeniul muzical se numesc tehnologii muzicale. Utilizarea acestora – computer, instrument electronic, site-uri și soft-uri educaționale – în activitățile de educație muzicală determină creșterea eficienței învățării și a interesului pentru domeniul vast al muzicii.

Abordarea interdisciplinară a educației muzicale și a modalităților de eficientizare a demersului instructiv-educativ presupune introducerea aplicațiilor multimedia și a soft-ului educațional. Profesorul trebuie să caute și să găsească noi mijloace și metode didactice pentru a-și actualiza strategiile didactice mai vechi, pentru a face față noilor provocări venite din exterior. Printre mijloacele moderne din sfera noilor tehnologii, care se pretează profilului psihologic al vârstei școlare mici și care pot fi folosite preponderent în activitățile didactice, se numără:

- site-urile educaționale sunt de o mare varietate și prezintă într-un mod atractiv informații muzicale referitoare la compozitori, durate, note, instrumente și ansambluri instrumentale, dinamică muzicală, agogică și pot fi utilizate cu succes în lecțiile de educație muzicală (ex. <http://www.gmajormusictheory.org/>, <http://www.enchantedlearning.com/music/>);
- CD/DVD-urile multimedia, cum ar fi *The Magic School Bus, Musical instruments*, care prezintă într-o manieră ludică, dar bine documentată, lumea minunată a muzicii și o fascinantă călătorie în familiile instrumentelor muzicale;
- software-ul educațional, care reprezintă un program în orice format, care poate fi citit cu ajutorul calculatorului și care oferă informații referitoare la un anumit subiect, constituind o alternativă la metodele educaționale tradiționale; poate fi de simulare, interactiv, de testare a cunoștințelor (<http://www.classicsforkids.com/>, <http://www.childrens-music.org/>);
- claviaturi electronice (*keyboard-uri*), care vin să sprijine activitatea muzicală de predare-învățare în școală și în afara ei.

INSTRUMENTE UTILIZATE ÎN EDUCAȚIA MUZICALĂ

Un rol important în activitățile muzicale îl au instrumentele, care imprimă activităților didactice caracterul de specificitate al acesteia. În funcție de anumiți factori, cum ar fi pregătirea profesorului, dar și nivelul de înțelegere și de cunoaștere al elevilor, acestea pot fi utilizate permanent în lecțiile de muzică, asigurând colorit timbral, varietate ritmică, suport armonic și dinamism atât de necesar copiilor de vârstă școlară mică.

Instrumentele cele mai folosite ca suport muzical în lecții fac parte din două categorii: **instrumente tradiționale** de percuție mică (maracas, xilofon, tamburină, castaniete,

interests of students. It is the duty of every teacher to conduct a thorough analysis of how these technologies can get into music education, in terms of music teaching, whose role is to facilitate information processing and transmission and to provide a learning environment that keeps up with the concerns of present-day children.

Information and communication technologies used in music are called musical technologies. Their use – be they computers, electronic instruments, websites and educational software - in music education activities increases learning efficiency and interest in the vast field of music.

An interdisciplinary approach to music education and to the ways to make the educational endeavour more efficient requires introduction of multimedia applications and educational software. Teachers must seek and find new means and methods in order to update their older teaching strategies to meet the new challenges coming from the outside. Some of the modern methods in the field of new technologies, which are suitable for the psychological profile of young schoolchildren and can be used in teaching activities are:

- educational sites, which are greatly varied and present, in an attractive way, musical information on composers, durations, notes, instruments and instrumental ensembles, dynamics, and agogic, and can be used successfully in music education lessons (ex. <http://www.gmajormusictheory.org/>, <http://www.enchantedlearning.com/music/>);
- multimedia CDs / DVDs, such as *The Magic School Bus, Musical instruments*, showing a playful but well documented wonderful world of music and a fascinating trip to the families of musical instruments;
- educational software, which is a program in any format readable by a computer, providing information on a subject as an alternative to traditional educational methods, such as simulation, interactivity, and knowledge assessment software (<http://www.classicsforkids.com/>, <http://www.childrens-music.org/>);
- electronic keyboards, which come to support the work of teaching and learning music in school and beyond it.

USING INSTRUMENTS IN MUSICAL EDUCATION

An important role in musical activities is held by the musical instruments, which confer teaching activities their specific character. Depending on factors such as teachers' training and the students' level of understanding and knowledge, they can be used permanently in music lessons, ensuring timbre colour, rhythmic variety, harmonic support, and the vitality needed by young school children.

The instruments used to support musical lessons belong to two categories: **traditional instruments** of small percussion (maracas, xylophone, tambourine, castanets,

tobă mică, triânglu, clopoței, bloc din lemn, claves) sau pseudoinstrumente (confectionate de copii) și **instrumente electronice**, din care orga electronică (*keyboard*) este cea mai folosită pentru educația muzicală în școală. O îmbinare fericită între instrumentele tradiționale și cele aparținând noilor tehnologii asigură succesul și creșterea calității învățării în realizarea educației muzicale.

Imaginea 1. Instrumente de percuție mică

Studiul unui instrument muzical, la orice vârstă, sporește dezvoltarea intelectuală a copilului, dar și inițierea muzicală, formarea și dezvoltarea sensibilității artistice. Copiii trebuie pregătiți și educați să asculte sunetele din jurul lor, să le diferențieze timbral, să simtă bucuria ascultării unui instrument muzical, să savureze pauza dintre sunete, toate contribuind la dezvoltarea acuității auditive menite să formeze viitori muzicieni.

Dincolo de bucuria de a fi capabil de a crea muzică, sunt multe alte motive pentru care este important studiul unui instrument muzical. Adesea, muzica, prin diversele sale dimensiuni – cânt vocal, studiul unui instrument, audiții muzicale, compoziții ritmice, melodice și ritmico-melodice – îmbunătățește performanțelor școlare generale. Specialiștii în educație acuză caracterul prea verbal al acesteia, fapt ce determină dezvoltarea accentuată a emisferei stângi, în timp ce producerea muzicii este non-verbală și hrănește emisfera dreaptă, ceea ce are ca efect general dezvoltarea unei persoane echilibrate, capabilă să-și crească potențialul academic. Pe lângă acest aspect, creșterea încrederii în forțele proprii, dezvoltarea unor paliere esențiale pentru orice tip de activitate umană, auto-motivare, auto-disciplina muncii, prin studiul sistematic al instrumentului, sunt câteva direcții pentru care e importantă prezența muzicii în viața copiilor.

În acest sens, Edgar Willems (1890-1978) – pedagog elvețian (de origine belgiană), autorul unei concepții pedagogice – apelând la pornirile naturale ale copiilor spre muzică, atrage atenția asupra prezenței elementului armonic pe care-l consideră esențial, evidențiind legătura

small drum, triangle, bells, wooden block, claves) or instruments made by children, and **electronic instruments**, of which the electronic keyboard is the most commonly used for music education in schools. A happy bonding between traditional instruments and new technologies ensures success and increased quality in music education.

Image 1. Small percussion instruments

The study of a musical instrument, at any age, enhances the child's intellectual development and musical initiation, the training and development of artistic sensibility. Children should be trained and educated to listen to the sounds around them and differentiate their timbre, they should feel the joy of listening to a musical instrument, enjoy the break between sounds, all of which contribute to the development of auditory acuity designed to train future musicians.

Beyond the joy of being able to *create* music, there are many other reasons for which the study of a musical instrument is important. Music, through its various dimensions - vocal singing, instrument studying, music listening, rhythmic, melodic, and rhythmic-melodic compositions – often improves overall school performance. Education specialists accuse the too verbal character of teaching and learning, which causes pronounced development of the left hemisphere, while producing music is non-verbal and nourishes the right hemisphere, leading to the development of balanced individuals, able to increase their academic potential. Besides this, increased self-confidence, the development of essential issues for any kind of human activity, self-motivation, work discipline, acquired through the systematic study of an instrument, are a few indications for which the presence of music is important in children's lives.

Edgar Willems (1890-1978) – a Swiss pedagogue (of Belgian origin), author of a pedagogical concept - appealing to children's natural tendencies toward music, draws attention to the presence of the element of

dintre ritm, melodie și armonie, unitate prezentă în muzică, în ființa umană și în univers. Cântecul acompaniat armonic îi favorizează ascultătorului dezvoltarea precoce a auzului interior, astfel oferindu-i atât un cadru sonor, cât și un suport pentru intonarea vocală.

Instrumentul muzical se regăsește în două ipostaze în ceea ce privește valorificarea lui în înfăptuirea educației muzicale, și anume: mânuirea incipientă a unor instrumente mici de percuție, care nu necesită timp îndelungat de studiu pentru a putea fi utilizate, și învățarea riguroasă a unui instrument, ceea ce presupune studierea teoriei muzicale, dar și dedicarea unui timp îndelungat pentru formarea și dezvoltarea tehnicii de execuție, toate acestea fiind în strânsă relație cu aptitudinile muzicale.

Indiferent de context, este foarte importantă participarea afectivă și efectivă a copiilor în procesul de creație sau interpretare a muzicii. Iar acest fapt poate fi susținut cu măiestrie de către profesorul de muzică, prin introducerea instrumentelor la clasă, prin crearea acelor contexte educaționale muzicale care să stimuleze perceptiv, auditiv, vizual, implicarea tuturor elevilor în universul magic al muzicii.

ORGA ELECTRONICĂ

Ca instrument complex, cu multiple funcții și direcții de acțiune, claviatura electronică sau orga este folosită predominant în demersurile didactice muzicale. Fiind un instrument ușor acceptat de către copiii de toate vârstele și nivelurile de pregătire muzicală, orga electronică promovează abilități superioare de gândire, solicită o intensă activitate intelectuală, motrică și emoțională, inclusiv de auto-evaluare, integrează practicarea muzicii și crearea ei cu teoria și cu ascultarea analitică.

Orga electronică, în funcție de model (care conferă gradul de complexitate), prezintă un design inteligent, ce marchează vizual logic și clar aplicațiile de care dispune. Instrumentul îndeplinește numeroase roluri în lecțiile de muzică, putând fi folosit aproape la toate temele propuse de programa școlară, de la calitățile sunetului muzical (identificate prin diferențierea înălțimilor, a duratelor, a timbrului și a intensității), elemente de agogică muzicală, până la acompanierea unor cântece învățate și redarea unor compoziții ale copiilor sau profesorului.

Dacă ținem cont de caracteristicile legate de tehnica pianistică, trebuie precizat faptul că orga electronică nu este un substitut adecvat pentru pianul clasic, modalitățile de interpretare implicate fiind destul de diferite, după cum sunt și rezultatele muzicale în audiere, însă, luând în considerare particularitățile de vârstă ale școlarului mic, pentru care varietatea este în centrul atenției, claviatura electronică îndeplinește cu succes toate exigențele.

Secțiunile mari care compun configurația oricărui model de orgă sunt *style* (stil muzical), *song* (cântec), *voice* (timbrul sunetului), iar ca divizii aferente acestora se disting *style control* (controlul stilului muzical), *song control* (controlul cântecului) și *voice control* (controlul vocii), fiecare arie fiind specializată pe anumite funcții conforme cu direcțiile lor.

Aplicațiile *Voice control* oferă numeroase variante timbrale de interpretare a sunetelor (pian, orgă, chitară, instrumente cu coarde și arcuș, instrumente de suflat din

harmony that he considers to be essential, highlighting the link between rhythm, melody, and harmony, a unity present in music, the human being and the universe. The harmonically accompanied song favours the precocious development of the listener's inner hearing, thus offering a frame and a support for vocal intonation.

The musical instrument is reflected in two aspects in musical education: incipient playing of small percussion instruments, which do not require long study before use, and the rigorous learning of an instrument, which involves studying music theory and dedicating a long time to training and developing the technique of execution, all of which are closely related to musical skills.

Whatever the context, the affective and effective participation of the children in the process of creating and performing music is very important. And this can be masterfully supported by the music teacher, by introducing musical instruments in the classroom and by creating those musical educational contexts that stimulate the perceptive, auditory, and visual involvement of all students in the magical universe of music.

THE ELECTRONIC KEYBOARD

As a complex instrument with multiple functions and lines of action, the electronic keyboard is predominantly used in music teaching approaches. Being an instrument easily accepted by children of all ages and levels of musical training, the electronic keyboard promotes superior skills of thinking, calls for an intense intellectual, motor, emotional, and self-assessment activity, integrates practicing and creating music with theory and analytical hearing.

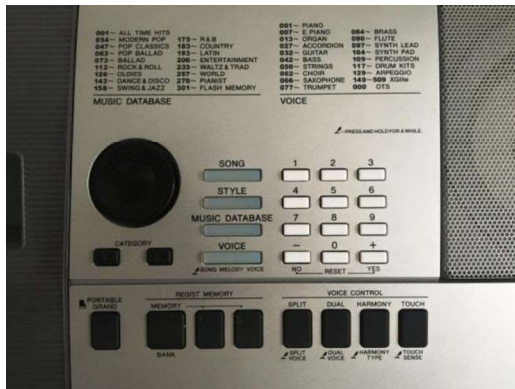
The electronic keyboard, depending on the model (which confers the degree of complexity) provides a clever design that clearly and logically marks the visual applications available. The instrument performs many roles in music lessons, can be used in almost all topics proposed by the curriculum, from the qualities of the musical sound (identified by differentiating pitch, duration, timbre, and intensity) and elements of agogic, to the accompaniment of learned songs and the performance of children or teacher compositions.

Considering its characteristics in terms of piano technique it should be noted that an electronic keyboard is not an adequate substitute for the classical piano, since their modes of performance are quite different, as are the results of musical audition, but, taking into account the specificities of young schoolchildren, for whom variety is in the spotlight, electronic keyboards successfully fulfil all requirements.

The large sections that make up the configuration of any keyboard model are *style*, *song*, *voice*, and their secondary divisions *style control*, *song control*, and *voice control*, each area being specialized in certain functions.

The *Voice control* applications offer numerous timbre variations for sound performance (piano, organ, guitar, bowed string instruments and string instruments, woodwind and brass instruments, percussion instruments, as well as synthetic sounds, arpeggiated sounds and

lemn și din alamă, instrumente de percuție, dar și sunete sintetice, sunete arpeggiate și diferite sunete din natură), fiind numerotate de la 1 la 509, potrivit marcajelor textuale din dreapta, sus, în imaginea alăturată:

Imaginea 2. Aplicații pentru *Voice* și *Style control*

Toate categoriile redatate dispun de variante în direcția respectivă, ceea ce semnifică faptul că sunt prezentate mai multe tipuri de chitară, orgă sau instrumente cu coarde ori de percuție. Fiind clasificate după categoriile instrumentelor existente în literatura de specialitate, profesorul poate selecta varianta potrivită pentru interpretare, în funcție de subiectul și obiectivele lecției. Dacă activitatea presupune identificarea unor timbruri instrumentale, orga electronică poate deveni aliatul cel mai eficient, ca substitut în lipsa unor instrumente reale. Am folosit cu succes această aplicație în activitățile desfășurate cu copiii pentru jocuri de tipul „Ghici cine e?”, aceștia fiind solicitați să identifice timbrul muzical auzit și apoi să numească instrumentul.

Funcția *Song* permite utilizarea instrumentului electronic orgă ca pe un substitut comod pentru *CD-player* sau *Computer*, datorită pieselor încorporate în meniul instrumentului. Folosind butonul *Song* se pot audia fragmente muzicale, selectând piesa dorită cu ajutorul butoanelor corespunzătoare cifrelor (Imaginea 2). Termenul „cântec” utilizat se referă la datele care formează oricare piesă muzicală din cele 30 de melodii interne care pot fi folosite în funcție de subiectul lecției. Cântecetele sunt organizate pe categorii, având orchestrații distincte și aparținând unor genuri muzicale diferite, astfel: muzică clasică („Ave Maria”-F. Schubert, „Nocturnă”-F. Chopin, „Für Elise”-L. van Beethoven), muzică pop, latino, jazz, country.

Secțiunea *Style control* este răspunzătoare pentru asigurarea unui aranjament orchestral cu rol de suport armonic în interpretarea cântecelor. Majoritatea stilurilor includ o parte ritmică, susținută de instrumente de percuție care asigură un climat stimulator pentru implicarea în cântul vocal, imprimând activității didactice un caracter dinamic și *de concert* (fiind întrebați, copiii au răspuns că datorită prezenței orgii electronice muzica este mai spectaculoasă, „ca la concert”). Lista care prezintă stilurile muzicale cuprinde 165 de variante care aparțin unor genuri muzicale diferite, cum ar fi: disco, pop, rock, swing-jazz, country, latino, vals, marș, polcă, muzică pentru copii, încadrate metric în măsurile de 2, 3, 4 și 6 timpi, acestea având un rol decisiv în cristalizarea noțiunii de metru muzical.

various nature sounds) and are numbered from 1 to 509, according to the textual markings in the right upper corner of the picture below:

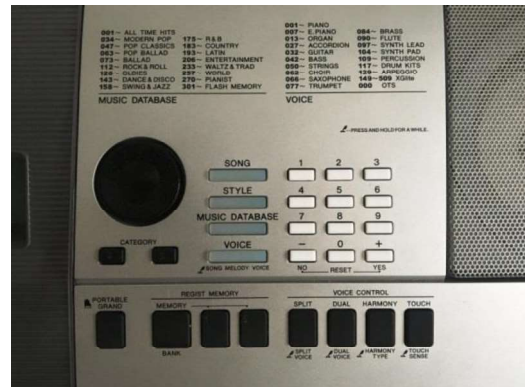

Image 2. Applications for *Voice* and *Style control*

All categories have variations in that direction, which means that there are several types of guitar, organ or string and percussion instruments presented. Being classified under the categories of instruments in the literature, the teacher can select the version appropriate for performance, depending on the subject and objectives of the lesson. If the activity involves the identification of instrumental timbres, the electronic keyboard can become the most effective ally as a substitute in the absence of real instruments. I have successfully used this application in activities with children for games like “Guess who?”, when they were asked to identify the musical timbre heard and then name the instrument.

The function *Song* allows the use of the electronic keyboard as a convenient substitute for a CD player or a computer, because of the tracks incorporated in the instrument’s menu. Using the button *Song* one can hear musical fragments, selecting the desired track by pressing the corresponding number (Image 2). The term *Song* refers to the data which form any of the 30 internal tracks that can be used depending on the subject of the lesson. The songs are organized by categories, with different orchestration and belonging to different musical genres, such as: classical music (“Ave Maria”- F. Schubert, “Nocturne”- F. Chopin, “Für Elise” - L. van Beethoven), pop, latino, jazz, and country music.

The *Style Control* section is responsible for providing an orchestral arrangement with the role of harmonic support in the performance of songs. Most styles include a rhythmical part, supported by the percussion that provides a stimulating climate for involvement in the vocal singing, giving the teaching activity a dynamic *concert* character (when asked, the children answered that the presence of the electronic keyboard makes the music more spectacular, “like at a concert”). The list that presents the musical styles includes 165 variants belonging to different musical genres such as disco, pop, rock, swing jazz, country, latino, waltz, march, polka, children’s music in the metres of 2, 3, 4 and 6 beats, which hold a decisive role in crystallizing the concept of musical meter.

The complementary functions corresponding to *Style control* deal with the opportunities of strengthening the identification of songs’ tonalities, the harmonic

Funcțiile complementare corespunzătoare sectorului *Style control* vizează posibilitățile de a consolida identificarea tonalităților aferente cântecelor, acompanierea armonică, momentul de intrare și de final, după cum se poate observa în imaginea următoare:

Imaginea 3. Aplicații complementare pentru *Style control*

--ACMP ON/OFF alege prezența sau lipsa acompaniamentului iar partea de claviatură care permite realizarea acordurilor prin acționarea unei clape este de la fa diez (octava mică) în jos;

-INTRO/ENDING/rit. permite opțiunea pentru o introducere (cu rol de identificare pentru copii a tonalității) și un final orchestrat la stilul cântecului;

-MAIN/AUTO FILL prezintă două variante de acompaniamente (A și B) pentru stilul selectat, introducere și final;

-SYNC START pornește acompaniamentul cu sincronizarea tuturor opțiunilor, iar o nouă acționare a butonului oprește sincronizările;

-SYNC STOP oprește acompaniamentul stilului selectat la eliberarea clapei;

-START/STOP este butonul care, prin acționare, stabilește începerea (prima apăsare) sau oprirea (a doua apăsare) acompaniamentului, cu sau fără alte opțiuni.

Pe lângă aceste funcții principale ale instrumentului electronic, există butoanele METRONOM și TEMPO (Imaginea 3), care reglează metrul melodiilor prin ajustarea variantelor de tempo. Astfel, copiii pot fi însoțiți în permanență de o susținere instrumentală armonică clară, care oferă precizie în intonarea cântecelor.

IMPRESII ÎN PLAN SUBIECTIV ASUPRA MUZICII – CHESTIONAR

Analiza contextului educațional în ceea ce privește educația muzicală a copiilor din mica școlaritate în două școli din Zalău și efectuarea unor activități muzicale cu școlarii din clasele I și a II-a au determinat aplicarea unui chestionar care să evidențieze rolul instrumentelor în activitățile de educație muzicală, dar și impactul subiectiv al acestora asupra copiilor.

Activitățile s-au fundamentat pe învățarea unor cântece și jocuri muzicale bazate pe cântec cu text în engleză, în vederea eficientizării achizițiilor lingvistice, și pe mișcare. Copiii au fost extrem de încântați de noua abordare a lecțiilor de engleză, prin intermediul muzicii. Elementele muzicale (cântece, jocuri muzicale, jocuri pentru pronunția corectă, recitative ritmice) au asigurat

accompaniment, the intro and the ending, as shown in the following picture:

Image 3. Complementary applications for *Style control*

-ACMP ON / OFF chooses the presence or absence of the accompaniment; the keyboard part which enables the achievement of chords by actuating a key is from F sharp (lower octave) downwards;

-INTRO / ENDING / rit. enables an introduction (which allows children to identify the tonality) and an end orchestrated according to the song's style;

-MAIN / AUTO FILL presents two different accompaniments (A and B) for the selected style, introduction, and ending;

-SYNC-START starts the accompaniment with synchronization of all options, and a new actuation of the button stops synchronizations;

-SYNC STOP stops the accompaniment of the selected style on release of the key;

-START / STOP is the button that commands the beginning (on the first actuation) or the ending (on the second actuation) of the accompaniment, with or without other options.

Besides these main functions of the electronic instrument, there are the METRONOM and TEMPO buttons (Image 3), which regulate the meter by adjusting the tempo variants. Thus, the children can be permanently accompanied by a clear harmonic instrumental support that provides precision in the singing of songs.

SUBJECTIVE IMPRESSIONS OF THE MUSIC – QUESTIONNAIRE

The analysis of the context of music education for young schoolchildren in two schools in Zalău and the performance of musical activities with pupils in the first and second grades led to a questionnaire meant to highlight the role of instruments in music education activities and their subjective impact on the children.

Activities were based on learning new songs and song-based musical games with words in English, in order to improve language acquisition, and on movement. The children were very excited about the new approach to English lessons through music. The musical elements (songs, musical games, games for correct pronunciation, rhythmic recitatives) ensured the success of the activities and a favourable learning climate. The students' attitude during the music games, and while performing various

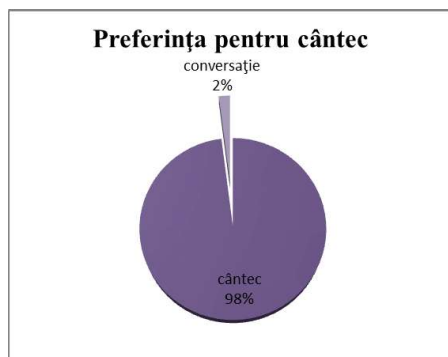
succesul în activități și un climat favorabil învățării. Atitudinea elevilor în timpul jocurilor muzicale, ca și în timpul interpretării variate a cântecelor, a fost pozitivă, aceștia participând cu mult interes la activități, fiind dornici să exploreze tainele universului muzicii prin interpretări cât mai bune, pentru a obține aprecierea celor din jur, atât elevi cât și profesor.

Muzica are capacitatea extraordinară de a avea un impact emoțional direct și imediat. Prezența instrumentelor muzicale în timpul activităților a produs o reacție explozivă de la început, datorită particularității stilului de lucru, iar rezultatele imediate ale muncii au adus numeroase satisfacții și dorință de perfecționare continuă, toate conducând la crearea unei atmosfere de plăcere și bună-dispoziție. *Dorința* de acompaniere instrumentală a cântecelor a existat și anterior introducerii acestora în lecție, făcându-se simțită prin reprezentarea practică a gestului (imaginându-și instrumentele muzicale) sau improvizarea lor din creioane, liniare.

Chestionarul, la care au participat 90 de copii cu vârste cuprinse între 6 și 9 ani, a fost structurat pe 5 itemi cu întrebări închise, deschise, cu răspuns unic sau multiplu.

La prima întrebare, cu 2 excepții, copiii și-au exprimat preferința pentru activitățile bazate pe cântec cu scopul de aprofundare a cunoștințelor de limbă engleză, față de conversația în această limbă. Edificatoare este diagrama prezentată mai jos, potrivit căreia cântecul, preferat de 98% dintre subiecți, cu toate implicațiile lui psihologice și formele de realizare, îndeplinește condițiile ideale, în viziunea copiilor, de desfășurare a activității lor.

Diagrama 1. Preferința pentru activitatea de a cânta

A doua cerință presupune cuantificarea modului în care au fost percepute, ca emoție, cele trei forme de realizare a învățării prin muzică, și anume: cântecul, cântecul susținut ritmic de instrumente și cântecele-jocuri muzicale care implică mișcare.

Rezultatele sunt evidențiate în următorul tabel:

Tabelul 1. Aprecierea elementele muzicale din activități

Element muzical	Număr răspunsuri	Valoare procentuală
1. Cântec	2	3%
2. Cântec și instrumente	35	40%
3. Cântec/joc și mișcare	9	10%
1 și 2	4	4%
1 și 3	2	3%
2 și 3	40	44%
1, 2 și 3	9	10%

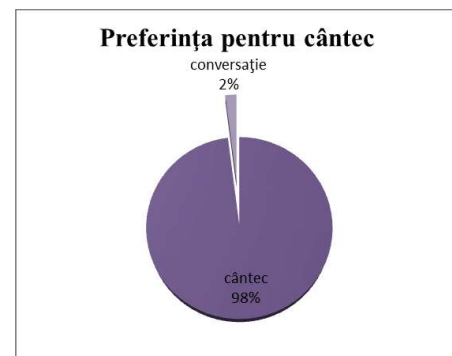
songs, was positive, they participated with great interest in the activities, being eager to explore the mysteries of the music universe by the best possible performances, in order to get the other students' and the teacher's appreciation.

Music has the extraordinary ability to create a direct and immediate emotional impact. The presence of musical instruments during activities produced an explosive reaction from the beginning, due to the particularity of the working style, and the immediate results of the work brought much satisfaction and a desire for continuous improvement, all leading to an atmosphere of fun and good mood. The *desire* for instrumental accompaniment of songs had existed prior to their introduction in the lesson, making itself felt through the practical representation of the gesture (imagining the musical instruments) and through improvising them from pencils or rulers.

The questionnaire, which was filled in by 90 children aged 6 to 9, was structured into 5 items with closed/open questions, single or multiple responses.

For the first question, with two exceptions, the children expressed their preference for song based activities with the aim of deepening their knowledge of English, rather than for conversation in this language. The diagram shown below is representative – according to it, singing, preferred by 98% of the subjects, with all its psychological implications and forms of accomplishment, offers the ideal conditions for the children's activity.

Diagram 1. Preference for singing activity

The second requirement involves quantifying how the three forms of learning through music (songs, songs with rhythmical support from musical instruments, and musical song-games involving movement) were perceived as emotion.

The results are shown in the following table:

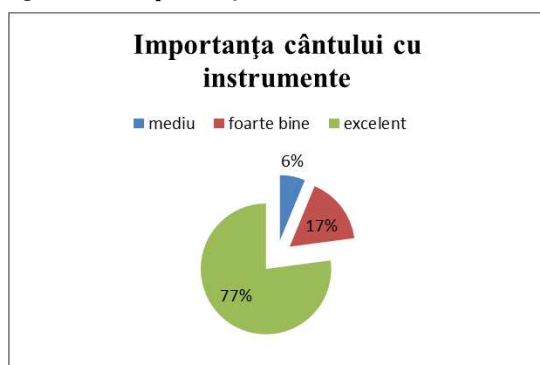
Table1. Assessment of the musical elements of activities

Musical element	Number of responses	Percent value
1.Song	2	3%
2.Song and instruments	35	40%
3.Song/Musical games	9	10%
1, 2	4	4%
1, 3	2	3%
2, 3	40	44%
1, 2, 3	9	10%

La această întrebare copiii au avut voie să aleagă mai mult de un răspuns, deoarece au fost copii care au încercuit cântul simplu, dar și cântul însoțit de instrumente sau de mișcare sau chiar pe toate trei. Este vizibilă preferința copiilor pentru prezența instrumentelor în activitățile lor muzicale, prin procentul mare de 40% obținut, dar și pentru mișcare, ca și context de exprimare euritmică prin muzică, asigurându-se astfel o dezvoltare armonioasă fizică și psihică, aceasta numărând 44% din participanți.

Importanța cântului la instrumente în cadrul lecțiilor a fost itemul celei de a treia întrebări. Răspunsurile copiilor au avut un câmp de 5 variante, exprimate prin iconițe sugestive, de la *deloc plăcut* până la *excellent*, exprimată printr-un zâmbet extrem de generos. Acestea s-au situat în favoarea cântului cu instrumente, copiii folosind doar câmpurile 3, 4, 5 ca repere, și sunt reprezentate în procente după cum se vede în diagrama prezentată mai jos:

Diagrama 2. Importanța instrumentelor în activitate

A patra solicitare s-a referit la atitudinea copiilor față de prezența sau absența activităților muzicale în cadrul lecțiilor de engleză. Un singur subiect a răspuns în defavoarea activităților muzicale, toți ceilalți fiind încântați de prezența muzicii în viața lor.

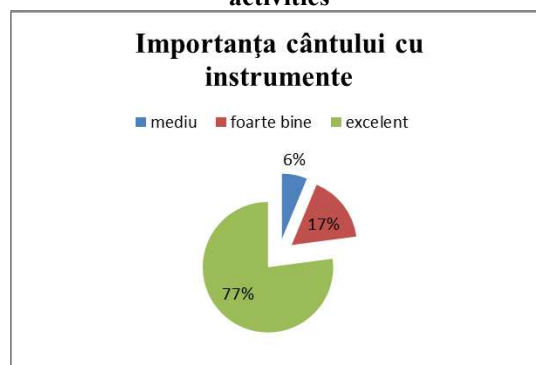
Ultimul item a oferit și posibilitatea unor răspunsuri deschise, copiii putând opta pentru o altă variantă de activitate cu implicarea muzicii, pe lângă cele la care au participat deja. Aici ei și-au exprimat dorința de a forma mici ansambluri muzicale, *trupe*, *formații*, cadru care oferă prilejuri agreate, de interpreți și de public, de exprimare prin muzica vocală dar și instrumentală. Unii au fost dornici de a studia riguros un instrument muzical (pian, vioară, tobe, chitară, nai, muzicuță), alții preferă o manifestare artistică prin dans modern.

Copiii au simțit dintotdeauna plăcerea de a cânta vocal și instrumental, iar nevoia de acompaniere armonică și ritmică a melodiilor a fost exprimată verbal cu mult entuziasm. La întrebarea „Cum vi s-a părut cântecul acompaniat de instrumente?”, elevii au răspuns prin expresii plastice ca: „mai melodioasă”, „mai plină de emoție”, „ca la spectacol”, „mult mai frumoasă”, „mai completă”. Universul muzical al copiilor poate fi completat cu asemenea provocări care sunt aducătoare de satisfacții, atât imediate cât și pe termen lung, dar determină și dezvoltarea percepției armonice și ritmice pentru muzică, dorința de a se perfecționa la un

For this question the children were allowed to choose more than one answer because there were children who encircled the simple song but also the song accompanied by instruments or movement or even all three. It is obvious that the children prefer the presence of instruments in their musical activities, as shown by the high percentage of 40%, but also of movement, as a context for eurhythmic expression through music, thus ensuring a harmonious physical and mental development, shown by a percentage of 44% of the participants.

The importance of instrument playing during lessons was the item of the third questions. The children's responses had a field of 5 variants expressed by suggestive icons ranging from *not at all pleasant* to *excellent*, expressed by an extremely generous smile. They were in favour of singing with instruments, where the children used only fields 3, 4, 5 as benchmarks, and are represented in percentages in the diagram below:

Diagram 2. Importance of instruments in activities

The fourth request referred to the children's attitude towards the presence or absence of musical activities in English lessons. Only one subject answered against musical activities and all the others were delighted by the presence of music in their lives.

The last item offered the possibility of open answers - the children could opt for an alternative activity involving music, in addition to those already attended. Here they expressed their desire to form small musical ensembles that would provide performers and audiences opportunities of expression through vocal and instrumental music. Some were eager to rigorously study a musical instrument (piano, violin, drums, guitar, pan flute, harmonica), others preferred modern dance.

Children have always felt the pleasure of singing and playing instruments, and the need for harmonic and rhythmic accompaniment was expressed verbally with much enthusiasm. When asked “How do you find the song accompanied by instruments?”, the students answered through such expressions as “more melodious”, “more emotional”, “like at a show”, “much more beautiful”, “more complete”. The musical universe of children can be filled with such challenges that generate both immediate and long-term satisfaction and determine the development of the harmonic and rhythmic perception of music, the desire to improve instrumental

instrument, curiozitatea pentru explorarea universului timbral muzical.

CONCLUZII

Având în vedere rolul esențial pe care îl are prezența instrumentului în realizarea educației muzicale de masă, este important ca profesorii de muzică de la clasă să le introducă în activitate, pentru realizarea obiectivelor urmărite în cadrul lecțiilor. Realizarea unei pregătiri muzicale eficiente și care, în același timp, să producă plăcere depinde de conștiința și dăruirea profesorului. Cu instrumente tradiționale de percuție, de suflat (blockflöte) și instrumente electronice, cărora li se adaugă mișcări ale corpului, și valorificând folclorul național și universal, se poate încropi un mic ansamblu, care dă o cu totul altă culoare lecțiilor de muzică. Este o modalitate pe cât de eficientă, pe atât de atractivă pentru soluționarea problemelor din programa școlară și pentru aplicarea elementelor de limbaj muzical.

Ca instrument destinat practicării muzicii, orga electronică oferă un context complex de dezvoltare a personalității copilului, la nivel cognitiv, afectiv, volitiv și motric. Descoperirea muzicii cu ajutorul acestui mijloc electronic, atât ca interpret cât și ca ascultător, presupune atât cunoștințe de specialitate, teoria muzicii, armonie, forme muzicale și un nivel mediu de performanță interpretativă, cât și cunoștințe specifice din domeniul tehnologiei.

Un deziderat important al educației generale, și mai ales muzicale, este formarea personalității independente și creatoare, ceea ce presupune dezvoltarea unor abilități metacognitive, combinări și regrupări ale informațiilor, care să asigure individului o dezvoltare holistică. În acest sens, instrumentul tradițional și electronic creează cadrul artistic potrivit pentru drumul operei artistice, văzute atât ca *produs* dar mai ales ca *proces*, elevul având posibilitatea de a fi interpret, dar și creator al propriei muzici. În teoriile moderne ale învățării accentul se mută de la produs și pe proces, accentuând latura formativă a ei, asigurând astfel un echilibru în abordarea globală a conținuturilor învățământului.

Aplicațiile muzicale realizate cu elevii din ciclul primar (6-9 ani) s-au bazat pe cântul vocal, element primordial în realizarea educației muzicale (care acționează ca mijloc, resursă și conținut al educației), iar susținerea ritmică și armonică a acestuia prin intermediul instrumentelor tradiționale sau electronice s-a adeverit a fi oportună, asigurând o atmosferă pozitivă, eficientă și dinamică de învățare, dătătoare de mari satisfacții.

Esențială este concluzia potrivit căreia muzica, fie ea vocală sau instrumentală, alături de dans și mișcare, concretizat în sincretismul muzical, este un fenomen indispensabil lumii copilăriei și care trebuie să stea în centrul preocupării profesorului pentru realizarea unor activități eficiente și de calitate, care produc în același timp plăcere.

Un aspect pe care doresc să îl subliniez, referitor la eficientizarea educației muzicale generale, în urma experiențelor trăite direct sau indirect, este necesitatea înfăptuirii acestora la nivelul școlarilor mici de către cadre didactice cu studii de specialitate, care oferă un plus de valoare activităților, atât la nivelul metodicii predării muzicii, cât și la cel practic-aplicativ.

performance, the curiosity to explore the universe of music.

CONCLUSIONS

Given the essential role that the presence of musical instruments has in achieving mass musical education, it is important that music teachers introduce them in their activities in order to fulfil the objectives pursued in the lessons. Achieving an effective musical training which at the same time produces pleasure depends on the awareness and commitment of the teacher. Using traditional percussion instruments, wind (blockflöte) and electronic instruments, which are accompanied by body movements, and involving the national and universal folklore, one can put together a small ensemble, which gives a completely different colour to music lessons. It is an effective and equally attractive method for solving issues in the curriculum and applying elements of musical language.

As an instrument for making music, the electronic keyboard offers a complex context for the development of children's personalities on the cognitive, emotional, and volitional level. Discovering music with the help of this electronic device, both as performer and as listener, requires both specialized knowledge of music theory, harmony, musical forms, and an average level of performing skills and specific knowledge of technology.

An important goal of general education, and especially of music education, is the formation of independent and creative personalities, which requires the development of metacognitive skills, combinations and re-grouping of information, ensuring the holistic development of the individual. In this sense, traditional and electronic instruments are suitable for the path of the art work, seen both as a *product* and particularly as a *process*, where students are able to perform and create their own music. In modern theories of learning the focus moves from the product onto the process as well, emphasizing its formative aspect, thus ensuring a balance in addressing the educational content as a whole.

Music apps carried out with primary school children (6-9 years) were based on vocal singing, a crucial element in music education (acting as means, resource and content of education), and its rhythmic and harmonic support through traditional or electronic instruments turned out to be appropriate, ensuring a positive, efficient, and dynamic learning atmosphere and providing great satisfaction.

Essential is the conclusion that music, whether vocal or instrumental, along with dance and movement, resulting in musical syncretism, is an indispensable phenomenon in childhood and must be a central preoccupation of teachers for effective and high-quality activities, which are also fun.

One aspect that I want to emphasize in relation to efficient general music education, as a result of my direct and indirect experiences, is the need for trained music teachers for teaching this subject in primary schools, which would add value to activities, both in terms of music teaching pedagogy and in practical terms.

BIBLIOGRAFIE / REFERENCES

- [1] Astrid, Niedermaier, *Educație muzicală modernă*, Editura Hora, Sibiu, 1999
- [2] Ben-Tovim, Atarah, Boyd, Douglas, *The right instrument for your child*, Orion Books Ltd., London, 2012
- [3] Bonchiș, Elena, *Teorii ale dezvoltării copilului*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2006
- [4] Garaz, Oleg, *Muzica și sensul sincretic al nostalgiei*, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2011
- [5] Munteanu, Gabriela. *Însușirea muzicii prin muzică. Creația muzicală, sursă și mijloc în articularea unei concepții educaționale*. Teză de doctorat, Cluj-Napoca, 2007
- [6] Neacșu, Ioan, *Introducere în psihologia educației și a dezvoltării*, Editura Polirom, Iași, 2010
- [7] Sas, Cecilia, *Psihologia educației* (Suport de curs), Editura Universității Oradea, 2013
- [8] *Muzica electronică*, https://en.wikipedia.org/wiki/Electronic_music
- [9] *Digital keyboard Yamaha-model PSR E413*,
http://download.yamaha.com/api/asset/file/?language=en&site=ca.yamaha.com&asset_id=10620